

KARL ABELI

RIIDE JA VALMISROIVASTE'ARI
1935. A. KALENDER.

SUUR RIIDELADU VOIMALDAB IGA
OSTJA-TELLIJA NOUETE RAHULDAMIST
TARTUS, KAUBAHOOV 35.

KARL ABELI

RIIDEKAUPLUSE JA RÖIVASTUSÄRI

(KAUBAHOOVIS NR. 35, TELEFON 8-19)

KALENDER

1935

Üksteisikümnes aastakäik

Tänuhäheks omä austatud
kaubatarvitajatele

Abel
108.815

~~SE~~
~~14 024~~

KARL ABELI RIIDEKAUPLUSE KIRJASTUS TARTUS

Kalendris tarvitavad märgid ja aegade seletused.

● = noorkuu ☾ = esimene veerand
 ☽ = täiskuu ☽ = viimane veerand

Kella aeg kalendris on Ida-Euroopa aeg, mis ka Eestis maksev. Kalendris märgitud aeg on ainult Tartu kohta õige ja läheb teiste linnade kelladest järgmiselt lahku, mida tuleb märgitud arvudele igakord juure lisada: Põltsamaal + 3 min., Viljandis + 5 min., Pärnus + 9 min., Paides + 5 min., Haapsalus + 13 min., Kuresaares + 17 min.

Aasta - ajad.

Ke v a d e	algab	21. märtsil	kell	3 18 p. l.
S u v i	"	22. juunil	"	10,38 e. l.
S ü g i s	"	24. septembril	"	1,38 e. l.
T a i v	"	22. detsembril	"	8,37 p. l.

Varjutused 1935. a.

Sel aastal on 5 päikese- ja 2 kuuvarjutust: 1) Osaline päikesevarjutus 5. jaan. Ei ole meil näha. 2) Täielik kuuvarjutus 19. jaan. Algus kell 5,03 p. l., lõpp k. 6,30 p. l. Eestis osalt näha. 3) Osaline päikesevarjutus 3. veebr. Ei ole meil näha. 4) Osaline päikesevarjutus 30. juunil. Ei ole meil näha. 5) Täielik kuuvarjutus 16. juulil. Algus kl. 6,09 p. l., lõpp kl. 7,50 p. l. Eestis näha. 6) Osaline päikesevarjutus 30. juulil. Ei ole meil näha. 7) Ringkujuline päikesevarjutus 25. dets. Ei ole meil näha.

Pühad ja puhkepäevad.

Täielikud pühad, millal tööd ei tehta on järgmised: 1) Uus aasta (1. jaanuar). 2) Kolmekuningapäev (6. jaan.). 3) Iseselsvusepäev (24. veebr.). 4) Palvepäev (13. märts). 5) Suur Neljapäev (18. apr.). 6) Suur Reede (19. apr.). 7) Ülestõusmispühad (21. ja 22. apr.). 8) 1. mai püha. 9) Taevaminemispüha (30. mail). 10) Suvistepühad (9. ja 10. juunil). 11) Võidupüha (23. juunil). 12) Jaanipäev (24. juunil). 13) Usupuhastuspüha (31. okt.). 14) Jõulupühad (25., 26. ja 27) dets.

Töö lõpetatakse kell 12 päeval:

1) Ülestõusmispüha laup. (20. aprillil). 2) Suvistepüha laup. (8. juunil). 3) Võidupüha laup. (22. juunil). 4) Jõulu laup. (24. dets.) ja 5) Vanal aastal.

Sel aastal on 365 päeva.

Uueks aastaks

Tere jälle Eesti rahvas,
krisibrad — sin ja seal.
Tere noorus, erk ja vahvas —
tõnswa tulewiku hääl.

Tere, töölās pereema —
letra õnne aastasse.
Tere jõndu, pereisa,
edu sinu töödele.

Lundte rõõmu jellest küllwist,
mida hool wiis põllule;
õnne sirgutawest lastest
tõstku lootus efile.

Terwitusi rahwal' linnas,
saadan hingest — õilsamaid;
seisku töö ja ausus hinnas,
see loob aegu paremaid.

Peale lühi-puhkust tulin,
endist tööd siin jatkama.
Dälle kauplen, nagu olin
aastaid palju teiega.

Küllastage Kaubahoowi
poodi K o l m a s k ü m n e s
w i i s;
seal ma täidan teie sootwi,
mida atvaldate jüis.

Tartus, 1. jaan. 1935.

Karl Abel.

Uus kalender	Tähtpäevad	V. k.	Märkused
**1	Telsip.	Uus aasta	19
2	Kolmap.	[ehk Näärip.	20
3	Neljap.		21
4	Reede		22
5	Laup.	● kl. 7,20 e. l.	23
**6	Pühap.	Kolmekuningapäev	24
7	Esmasp.		25
8	Teisip.		26
9	Kolmap.		27
10	Neljap.	Paavlip.	28
11	Reede	☉ kl. 10,55 p. l.	29
12	Laup.		30
13	Pühap.		31
14	Esmasp.	Korjusep. Tartu	1
15	Teisip.	[vabastamine.	2
16	Kolmap.		3
17	Neljap.	Tõnisep.	4
18	Reede		5
19	Laup.	☽ kl. 5,44 p. l.	6
20	Pühap.		7
21	Esmasp.		8
22	Teisip.		9
23	Kolmap.		10
24	Neljap.		11
25	Reede		12
26	Laup.		13
27	Pühsp.	☾ kl. 9,59 p. l.	14
28	Esmasp.		15
29	Teisip.		16
30	Kolmap.		17
31	Neljap.		18

Päike tõuseb: Läheb looja:

1. jaanuaril kell 9,02 min. kell 3,31 min.
 11. . . . 8,55 . . . 3,47 .
 21. . . . 8,42 . . . 4,07 .

Veebruar — Küünlakuu

28 p.

Uus kalender	Tähtpäevad	V. k.	Märkused
1	Reede	Küünlapäev	19
2	Laup.		20
3	Pühap.	☉ k. 6,27 p. l.	21
4	Esmasp.		22
5	Teisip.		23
6	Kolmap.		24
7	Neljap.		25
8	Reede		26
9	Laup.	Luuvalupäev	27
10	Pühap.	☾ k. 11,25 e. l.	28
11	Esmasp.		29
12	Teisip.		30
13	Kolmap.		31
14	Neljap.		1
15	Reede		2
16	Laup.		3
17	Pühap.		4
18	Esmasp.	☉ k. 1,17 p. l.	5
19	Teisip.	Päästekomitee l. 1918	6
20	Kolmap.		7
21	Neljap.		8
22	Reede		9
23	Laup.		10
**24	Pühap.	E. Vabariigi aastapäev	11
25	Esmasp.		12
26	Teisip.	☉ k. 12,14 p. l.	13
27	Kolmap.		14
28	Neljap.		15

Päike tõuseb:

Läheb looja:

I. veebruaril kell 8,21 min. kell 4,33 min.

11. " " 7,58 " " 4,57 "

21. " " 7,34 " " 5,22 "

Uus kalender		Tähtpäevad	V.k.	Märkused
1	Reede	Vene isevalits. langus 1917.	16	
2	Laup.		17	
3	Pühap.	Vastlap. ● k. 4,40 Tuhap. e. l.	18	
4	Esmasp.		19	
5	Teisip.		20	
6	Kolmap.		21	
7	Neljap.		22	
8	Reede		23	
9	Laup.		24	
10	Pühap.	Taliharjap. ☾ Palvepäev (k. 12,30 e. l.)	25	
11	Esmasp.		26	
12	Teisip.		27	
**13	Kolmap.		28	
14	Neljap.		1	
15	Reede		2	
16	Laup.		3	
17	Pühap.	☉ k. 7,31 e. l. Kevade algus k. 3,18 p. l.	4	
18	Esmasp.		5	
19	Teisip.		6	
20	Kolmap.		7	
21	Neljap.		8	
22	Reede		9	
23	Laup.		10	
24	Pühap.	Paastu-Maarjap. ☾ k. 10,51 p. l.	11	
25	Esmasp.		12	
26	Teisip.		13	
27	Kolmap.		14	
28	Neljap.		15	
29	Reede		16	
30	Laup.		17	
31	Pühap.		18	

Päike tõuseb:

Läheb looja:

1. märtsil kell 7,12 min.

kell 5,40 min.

11.

6,43

6,04

21.

6,15

6,27

Uus kalender	Tähtpäevad	V. k.	Märkused
1	Esmasp.	Karjalaskm. päev	19
2	Teisip.		20
3	Kolmap.	● k. 2,11 p. l.	21
4	Neljap.		22
5	Reede		23
6	Laup.		24
7	Pühap.	Liivimaa eestl. vabast.	25
8	Esmasp.	[orjakkest 1819	26
9	Teisip.		27
10	Kolmap.	<i>Kulla</i> ☉ k. 7,42 p. l.	28
11	Neljap.		29
12	Reede		30
13	Laup.		31
**14	Pühap.	Palmipunde p.	1
15	Esmasp.	[Künni p.	2
16	Teisip.		3
17	Kolmap.		4
**18	Neljap.	Suur Neljap. ☉ k. 11,10	5
**19	Reede	Suur Reede [p. l.	6
20	Laup.		7
**21	Pühap.	1. Ülestõusmise p.	8
**22	Esmasp.	2. Ülestõusmise p.	9
23	Teisip.	Jürip. Asut. Kogu	10
24	Kolmap.	[kokkuast. 1919	11
25	Neljap.	Markuse p.	12
26	Reede	☉ k. 6,21 e. l.	13
27	Laup.		14
28	Pühap.		10. käl.
29	Esmasp.		15
30	Teisip.		16
			17

Päike tõuseb:

Läheb looja:

1. aprillil kell	5,41 min.	kell	6,52 min.
11.	5,15	7,14
21.	4,48	7,37

Uus kalender		Tahtpäevad	V.k.	Märkused
**1	Kolmap.	1. mai püha Volbrip.	viinäd.	18
2	Neljap.	☉ k. 11,36 p. l.		19
3	Reede	Ristileidmise p.		20
4	Laup.			21
5	Pühap.		9. külvinäd.	22
6	Esmasp.			23
7	Teisip.			24
8	Kolmap.			25
9	Neljap.	Tuule ristip.		26
10	Reede	☉ k. 1,54 p. l.		27
11	Laup.			28
12	Pühap.		8. külvinäd.	29
13	Esmasp.			30
14	Teisip.			1
15	Kolmap.			2
16	Neljap.	Linnuristip.		3
17	Reede			4
18	Laup.	☉ k. 11,57 e. l.		5
19	Pühap.		7. külvinäd.	6
20	Esmasp.			7
21	Teisip.			8
22	Kolmap.			9
23	Neljap.	Lehe ristip.		10
24	Reede			11
25	Laup.	☉ k. 11,44 e. l.		12
26	Pühap.		6. külvinäd.	13
27	Esmasp.			14
28	Teisip.			15
29	Kolmap.			16
**30	Neljap.	Taevaminem. püha		17
31	Reede			18

Päike tõuseb:

Läheb looja:

1. mail kell 4,21 min.	kell 8— min.
11 . . . 3,57 .	8,22 .
21 . . . 3,36 .	8,44 .

Uus kalender		Tähtpäevad	V.k.	Märkused
1	Laup.	● k. 9,52 e. l.	dal	19
2	Pühap.	Tallinnamaa eesti. [vab. orjalkkest 1816	5. külvinäd.	20
3	Esmasp.			21
4	Teisip.			22
5	Kolmap.			23
6	Neljap.			24
7	Reede			25
8	Laup.			26
** 9	Pühap.	1. Suv. p. ☉	4. külvinäd.	27
**10	Esmasp.	2. Suv. p. [k. 7,49 e.l.		28
11	Teisip.			29
12	Kolmap.			30
13	Neljap.			31
14	Reede			1
15	Laup.	Viidipäev		2
16	Pühap.	Kolmainu Jum. p.	3. külvinäd.	3
17	Esmasp.	(☉) k. 10,20 p. l.		4
18	Teisip.			5
19	Kolmap.			6
20	Neljap.			7
21	Reede	[e. l.		8
22	Laup.	Suve algus k. 10,38		9
**23	Pühap.	Võidupüha ☾ k.	2. külvinäd.	10
**24	Esmasp.	Jaanipäev [4,21 p. l.		11
25	Teisip.			12
26	Kolmap.			13
27	Neljap.	7. magaja p.		14
28	Reede			15
29	Laup.	Peetripäev		16
30	Pühap.	● k. 9,45 p. l.	1.	17

Päike tõuseb:

Läheb looja:

1. juunil kell 3,18 min.

kell 9,04 min.

11. . . . 3,07 .

. . . . 9,17 .

21. . . . 3,05 .

. . . . 9,24 .

Uus kalender		Tahtpäevad	V. k.	Märkused
1	Esmasp.	Heina-Maarjap.	kull päev.	18
2	Teisip.			19
3	Kolmap.			20
4	Neljap.			21
5	Reede			22
6	Laup.			23
7	Pühap.	☾ k. 12,28 e. l. 7 venna p. <i>Kooh</i>	24	
8	Esmasp.		25	
9	Teisip.		26	
10	Kolmap.		27	
11	Neljap.		28	
12	Reede		29	
13	Laup.		30	
14	Pühap.	☽ k. 7 e. l. <i>Mullik</i>	1	
15	Esmasp.		2	
16	Teisip.		3	
17	Kolmap.		4	
18	Neljap.		5	
19	Reede		6	
20	Laup.		7	
21	Pühap.	Maarja-Magdaleena p.	8	
22	Esmasp.	☾ k. 9,42 p. l.	9	
23	Teisip.		10	
24	Kolmap.		11	
25	Neljap.	Jakobipäev	12	
26	Reede		13	
27	Laup.		14	
28	Pühap.	Olevipäev ☽ k. 11,32 e. l.	15	
29	Esmasp.		16	
30	Teisip.		17	
31	Kolmap.		18	

Päike tõuseb:

Läheb looja:

1. juulil kell 3,11 min.	kell 9,23 min.
11. " " 3,22 "	" 9,14 "
21. " " 3,40 "	" 8,59 "

Uus kalender		Tahtpäevad	V.-k.	Märkused
1	Neljap.		19	
2	Reede		20	
3	Laup.		21	
4	Pühap.		22	
5	Esmasp.		23	
6	Teisip.	Krist. selet. p.	24	
7	Kolmap.	☉ k. 3,23 p. l.	25	
8	Neljap.		26	
9	Reede		27	
10	Laup.	Lauritsapäev	28	
11	Pühap.		29	
12	Esmasp.		30	
13	Teisip.		31	
14	Kolmap.	☉ k. 2,44 p. l.	1	
15	Neljap.	Rukki-Maarja p.	2	
16	Reede		3	
17	Laup.		4	
18	Pühap.		5	
19	Esmasp.		6	
20	Teisip.		7	
21	Kolmap.	☉ k. 5,17 e. l.	8	
22	Neljap.		9	
23	Reede		10	
24	Laup.	Pärtlipäev	11	
25	Pühap.		12	
26	Esmasp.		13	
27	Teisip.		14	
28	Kolmap.		15	
29	Neljap.	Johannese surmapäev	16	
30	Reede	☉ k. 3 e. l.	17	
31	Laup.		18	

Päike tõuseb: Lähed looja :

1. augustil	kell 4,02 min.	kell 8,36 min.
11. " "	4,24 " "	8,14 " "
21. " "	4,46 " "	7,47 " "

Uns kalender	Tahtpäevad	V. k.	Markused
1 Pühap.		19	
2 Esmasp.		20	
3 Teisip.		21	
4 Kolmap.		22	
5 Neljap.		23	
6 Reede	☉ k. 4,26 e. l.	24	
7 Laup.		25	
8 Pühap.	Ussi-Maarja p.	26	
9 Esmasp.		27	
10 Teisip.		28	
11 Kolmap.		29	
12 Neljap.	☽ k. 10,18 e. l.	30	
13 Reede		31	
14 Laup.		1	
15 Pühap.		2	
16 Esmasp.		3	
17 Teisip.		4	
18 Kolmap.		5	
19 Neljap.	☾ k. 4,23 p. l.	6	
20 Reede		7	
21 Laup.	Madisepäev	8	
22 Pühap.		9	
23 Esmasp.		10	
24 Teisip.	Sügise algab k. 1,38 e. l.	11	
25 Kolmap.		12	
26 Neljap.	Õp. Johannese p.	13	
27 Reede	● k. 7,29 e. l.	14	
28 Laup.		15	
29 Pühap.	Mikklipäev	16	
30 Esmasp.		17	

Päike tõuseb: Lähleb looja:

1. septembril kell 5,10 min. kell 7,17 min.

11. . . . 5,32 6,49

21. . . . 5,54 6,20

X

Oktoober — Viinakuu

31 p.

Uus kalender		Tähtpäevad	V. k.	Märkused
1	Teisip.	Maarja kaitsm. p.	18	
2	Kolmap.		19	
3	Neljap.		20	
4	Reede		21	
5	Laup.		☾ k. 3,40 e. l.	22
6	Pühap.	Lõikusepäha	23	
7	Esmasp.		24	
8	Teisip.		25	
9	Kolmap.		26	
10	Neljap.		27	
11	Reede		28	
12	Laup.	☼ k. 6,39 e. l.	29	
13	Pühap.	Kolletamise p.	30	
14	Esmasp.		1	
15	Teisip.		2	
16	Kolmap.		3	
17	Neljap.		4	
18	Reede		5	
19	Laup.		☾ k. 7,36 e. l.	6
20	Pühap.	Kaasani-Maarja p.	7	
21	Esmasp.		8	
22	Teisip.		9	
23	Kolmap.		10	
24	Neljap.		11	
25	Reede		12	
26	Laup.		13	
27	Pühap.		☼ k. 12,15 e. l.	14
28	Esmasp.	Simunapäev	15	
29	Teisip.		16	
30	Kolmap.		17	
**31	Neljap.	Usupuustuse päha	18	

Palke tõuseb:

Läheb looja:

1. oktoobril	kell 6,16	min.	kell 5,51	min.
11. " "	6,38	"	5,23	"
21. " "	7,01	"	4,56	"

Uus kalender		Tahtpäevad	V.k.	Markused
1	Reede	Pühade päev	19	
2	Laup.	Hingede päev	20	
3	Pühap.		21	
4	Esmasp.	☾ k. 1,12 e. l.	22	
5	Teisip.		23	
6	Kolmap.	Karl Abeli riidekaupl.	24	
7	Neljap.	[asut. 1920	25	
8	Reede		26	
9	Laup.		27	
10	Pühap.	Mardipäev ☼	28	
11	Esmasp.]k. 4,42 p. l.	29	
12	Teisip.		30	
13	Kolmap.		31	
14	Neljap.		1	
15	Reede		2	
16	Laup.		3	
17	Pühap.		4	
18	Esmasp.	☾ k. 12.36 e. l.	5	
19	Teisip.		6	
20	Kolmap.		7	
21	Neljap.	Leemeti-Maarja p.	8	
22	Reede		9	
23	Laup.		10	
24	Pühap.	Surnute püha	11	
25	Esmasp.	Kadripäev	12	
26	Teisip.	☉ k. 4,36 e. l.	13	
27	Kolmap.		14	
28	Neljap.		15	
29	Reede		16	
30	Laup.	Andresepäev	17	

Päike tõuseb:

Läheb looja:

1. novembril	kell 7,27	min.	kell 4,28	min.
11. "	"	7,50	"	4,04
21. "	"	8,14	"	3,45

Uus kalender		Tähtpäevad	V. k.	Märkused
1	Pühap.		18	
2	Esmasp.		19	
3	Teisip.	☾ k. 9,28 e. l.	20	
4	Kolmap.		21	
5	Neljap.		22	
6	Reede		23	
7	Laup.		24	
8	Pühap.	Nigula-Maarjapäev	25	
9	Esmasp.		26	
10	Teisip.	☉ k. 5,10 e. l.	27	
11	Kolmap.		28	
12	Neljap.		29	
13	Reede	Luutsinapäev	30	
14	Laup.		1	
15	Pühap.		2	
16	Esmasp.		3	
17	Teisip.	☾ k. 11,57 p. l.	4	
18	Kolmap.		5	
19	Neljap.		6	
20	Reede		7	
21	Laup.	Toomapäev	8	
22	Pühap.	Talve algus k. 8,38 p. l.	9	
23	Esmasp.		10	
24	Teisip.		11	
**25	Kolmap.	1. Jõulu p. ☉ k. 7,49	12	
**26	Neljap.	2. Jõulu p. [p. l.]	13	
**27	Reede	3. Jõulu p.	14	
28	Laup.	Süüta laste p.	15	
29	Pühap.		16	
30	Esmasp.		17	
31	Teisip.		18	

Pälke tõuseb:

Läheb looja:

1. detsembril	kell 8,34 min.	kell 3,30 min.
11. " "	8,50 " "	3,23 " "
21. " "	9,01 " "	3,22 " "

Jõuludeks

Tali on jaabunud — lumine luule
katab me' kodumaad — jätendab jää.
Jõulu sõnumeid kõrgusest kuule,
ära lest õnnest ilma ja jää.

Jõuludes ilu ja armu on palju;
wanagi rinda lööb nooruse tuis.
Singest siis wariseb raskuste kalju,
awaneb uju ja lootuse uks.

Kõitjal siis tuiseid ja kõitjal on kingid —
jõulupuid jätatab wana ja noor;
kõitjal on olengud — nooruse ringid —
katten'd kui nõia wael tuimuse loor.

Kuhu küll minna ja mida siis wõtta
kallimale, sõbrale, mehele, naisele? —
Digele kohale enne pühi weel tõtta
kinkisid walima aegjaste.

Tartus on jällegi imede ime:
Kaubahoowis number kolmkümmend wiis
on riidekauplus — kannab Karl Abeli nime —
sealt igale jätendab jõuluparadiis.

Laeni kuhjatud kängaste ladu
jutustab maitsest ja innukast tööst.
Musfriet oied — kui tähtede sadu
meenutab lugu — „Tuhat ühest ööst“.

Laadad.

Uuesti kottu seatud maa- ja linnawalituste teadete järele.

Pangeb laad laupäewa wõi pühapäewa peale, siis peetatse laata järgmijel töö- wõi esmaspäewal.

Kuulaatu peetatse: Laura alewis iga kuu 10. ja 25. päewal; Jrboska jaama j., iga kuu 20. päewal; Rootowo wallamaja j. iga kuu 5. päewal; Wana-Jrboska alewis iga kuu 4. ja 21. päewal; Obinitšas iga kuu 8. päewal; Petseris iga kuu 1. ja 15. päewal; iga kuu esimesel teistnädalal loomade laad Orišaare alewikus.

Hobustelaata peetatse Tallinnas kaks korda kuus — pühapäewadel peale 1. ja 15. kuupäewa.

Jaanuuar. 7. Wõrus; Orgital, Haimre w. — 8. Tartus. — 10. Suure-Jaanis; Laatre w. Türgulinna; Tamsalu jaama j.; Elwas. — 12. Antslas; Koerns. — 13. Jõgewal. — 14. Põltsamaal. — 15. Soosaare w.; Pärjama w., Wõlupel; Otepää alewis. — 17. Mehitoomas; Mustla alewis; Mustwees; Koloweres; Paaswere w.; Laelweres. — 19. Wärska alewis. — 20. Kuresaares; Misso wallam. j.; Järwa-Jaanis. — 22. Türi; Imawere w., Päia kõrtsi j. — 23. Walgas; Haapsalus; Rajina w., kõrtsi j. — 24. Paides; Jõelehthe kiriku j. — 25. Wõõpsus. — 27. Esnas. — 28. Torma w., Lullilatku külas; Keilas; Beltša w. Keblastes. — 30. Nisfis.

Weebuar. 1. Masju w., Kõmsil; Koela w., endise kõrtsi j. 2 p.; Kallastel 2 p. — 2. Raplas; Kilingi-Kõmmel. — 3. Jõgewal; Maafi w., Viigalasma. — 4. Wõrus. — 5. Tõrwas. — 6. Narwas 2 p.; Pärnus; Dru w., Linnamäel. — 8. Elwas; Raajiku wallam. j. — 9. Tapal; Saare postij. j. — 10. Rakweres 2 p.; Rõpinas; Antslas; Keinas; Ellamaal. — 11. Põltsamaal. — 14. Kõmfüla w., Tamsalus; Otepää alewis. — 15. Baldistik; Pukas; Lähtrus; Leisil. — 16. Wiljandis 8 p. — 17. Tartus; Kernu w., Haiba poe j.; Albu w., Arawete l. — 18. Rakkes. — 19. Paides. — 20. Kuresaares; Misso wallam. j.; Rawila w., Roje külas; Warbola w., Kurawa poe j. — 21. Walgas; Muhu-Suure wallam. j. — 22. Mustwees. — 25. Wõrus 8 p.; Lihulas. — 26. Wõõpsus; Illuka w., Kuremäel. — 28. Wiljandis 2 p.; Maafi w., Tagawerel; Peipsiäärjes wallas Nina külas.

Märts. 1. Jõgewal; Rehtna w., Keawal; Ristil; Kärblas. — 2. Rutikwere asund.; Rabala asund. — 3. Jõhwis 2 p.; Lehtses; Emmaste w., Koberna külas. — 4. Wõhmas; Peningi w., Kiviloo kõrtsi j. — 5. Kirolas; Kõrgesaare Luidjal; Salla w.; Leisi w., Metsakülas; Allitu w., Disu-Wäljaotjal; Elwas. — 8. Põltsamaal; Laewa w. end. kõrtsi j.; Antslas; Jisatul 2 p.; Uuemõisa w., Tumulal 2 p. — 9. Haageri kiriku j.; Emmaste w., Wiru-Jaagupis 2 p. — 10. Haapsalus; Bilistweres; Puhjas; Mehitoomas; Paatsalu w., Watlal; Tõrwas. — 11. Tapal; Petseris. — 12. Wõrus; Wenewere Kaubatarmitajate Ühise poe j.; Hellamaa w. end. teemaja j.; Amblas. — 13. Puurmanni

afund.; Triigi w., Atji külas. — 14. Waimastweres; Kodijärwes; Jma-
were w., Käjukonnas; Mõisakülas; Mustjala wallam. j. — 15. Kaplas;
Suuremõisa w. — 16. Rannu wallam. j.; Maafi w., Ranna külas. —
18. Sadalas, Laius-Tähtwere w.; Kellastes 2 p.; Sangaste kiriku j.;
Keilas; Wiru-Nigula kiriku j.; Järwa-Jaanis. — 20. Tüiril; Kureja-
res; Awinurme wallam. j.; Pindi w., Leewil; Mõiso wallam. j.; Jüri
kiriku j.; Märjamaal; Awanduse w., Simunas. — 21. W.-Milas; Star-
jatina wallas. — 22. Albu wallamaja j. — 23. Walgas; Kawastu w.,
Warnja t.; Walgjärwe w., põllum. jeltsimaja j.; Wastnarwa w., Leisi
alewikus. — 24. Laiuse w., Mõra m.; Paaswere w., Laekweres 2 p. —
25. Saadjärwe w., Woldi m. — 26. Krüüdneri w., Wana-Pranglis;
Stärgula w., Sulbil; Wihterpalu w., Punnal; Wahastus. — 27. Nat-
weres 2 p.; Mustwoes 2 p. — 28. Paides; Walguta m.; Kloostri w.,
Kasjepere p. j.; Kaarma-Suure w., Kellomäe kõrtsi j. 2 p.

Aprill. 1. Juurus. 2. Antslas; Põlgaste w., Bõstarus; Jisatu
w., Alajõel; Saue w. Arudewahel. — 5. Wäite-Koltjas, Peipjäares
wallas; Harju w., Mäe oõmaja j.; Järwa-Jaanis. — 6. Taeblas. —
7. Lõimada wallas. — 8. Kasire-Wõnnu w., end. Suitsu t. j.; Pärjama
w., Koopaku afunduses; Tamjalus. — 9. Elwas. — 10. Põltjamaal;
Ellamaal; Poona wallam. j.; Kasjepää wallam. j. — 11. Wõsneri wal-
lamaja j. — 12. Wõrus; Kolowere w., Jõgewal. — 13. Kärla turu-
platsil; Torgu wallam. j. — 14. Wastse-Kuuste w., Koorawere kõrtsi j.;
Sunnuli Soel; Peipjäares, Nina külas. — 15. Saru wallam. j.; Riinu
w. Kuusjalus; Kihelkonnas; Kalkes; Otepää alew.; Põsjeris; Tõsta-
maal. — 16. Paliweres. — 17. Paides; Tapal; Karula kiriku j. —
18. Mustla alewis; Kiwi-Wigalas; Rogula w., Liirwa poe j.; Koerus;
Nehatu w., Liitwakandil. — 19. Kogosi w., Luutsniiku afund.; Kilingi-
Nõmmes; Palmse w., Wiitna kõrtsi j.; Lügamuse kiriku j. — 20. Wai-
waras; Kurejaares; Mõiso wallam. j.; Mawere wallam. j.; Vihulas;
Pritsu alewikus. — 21. Laanemetsa w., Koiküla af.; Wõru G. Põllum.
Seltsi platsil. — 23. Raadi w. end. Kojasilla kõrtsi j.; Keilas; Kuimetsa
wallamaja j.; Peisil; Wäite-Maarjas; Wõrus. — 24. Wastseliina wal-
lam. j.; Amblas; Esnas; Koela afund. — 25. Tartus; Wiljandis 2 p.;
Sabala wallam. j.; Erastwere w., Kanepi alewikus; Beri w.; Märja-
maal; Warblas; Laimjala w., Kõiguste kõrtsi j. 2 p.; Narwas; Aule-
pas. — 26. Suure-Jaanis; Päidla w., Lutikul; Jõgewal; Laatre Tsi-
gulinnas; Kohila wallam. j.; Alatskiwil; Mootje wallam. j.; Runda
alewis 2 p.; Hallingu w., Jacobi alewik. — 27. Saare w. kõrtsi j.;
W.-Suislepa wallam. j. — 28. Natweres 2 p.; Krüüdneri w., Sula-
ojal; Abja-Baluoja; Pihla w., hobusepostijaama j.; Kärus; Sipa
w.; Rablis, Orajõe w.; Kõmsil, Massu w. — 29. Walgas; Torma w.,
Lullitattu l.; Abja w., Kärja t.; Kolga w., Liival; Põsjeris; Kawastu
afund. — 30. Meeri w., Wastse-Nõos; Kuremaa w., Palamusel;
Haanja w., afund.; Kergu alewik.; Nissi alewikus; Tsooru w., afund.;
Triigi w., Ardu külas; Wasalemmas.

Mai. 2. Tõrwas; Mõniste wallam. j.; Kõlleste w., Manustel;
Näpinas; Wändras; Wailna w., Päre m. j.; Järwa-Jaanis; Saue

wallam. j. — 3. Kawastu-Koosal; Kaarepere w., Pitjärwe kertsii j.; Otepää alewis 2 p.; Krabi wallam. j.; Lelle-Hietönnus; Anija wallam. j.; Oru w., Linnamäel; Luemõisa w., Lumala ajund.; Wõisitu w., Kõital; Mustwees; Wõru w., Potitoha krundil; Kastre-Wõnnu Perawallas. — 4. Tahewa wallam. j.; Wõhma küla Mustjala w.; Ala-Kõnges, Kõnge wallas. — 5. Haapsalus; Pala w., Põllum. Seltsi platsil; Saaluse wallam. j.; Welise w.; Salla w.; Elstvere w., Igaweres; Haaslawa w., Tuigo aj.; Kuigatsi piimaühis. j.; Elwas. — 6. Tapal; Järwalandi wallam. j.; Kisti alewit.; Wärska alew. — 7. Lohusuu 2 p.; Põlwa kiriku j.; Kogula w., Raubil; Jõgewal. — 8. Kõnnu w., Walgejõel; Pärnus. — 9. Uue-Antsla wallam. j.; Häädemeestel; Kernu w., Paibla p. j.; Koigi w. — 10. Põtsamaal; Kõngus; Wana-Koosna wallam. j.; Kuivajõe wallam. j.; Weriora w., Wiluste külas. — 11. Petseris; Wana-Kuuste Keola m.; Misjo wallam. j. — 12. Oisu jaa-ma j., Kaarli w.; Kudina w., Maarja-Magdaleena alewitus; Antslas. — 13. Wõrus. — 14. Hõlstre wallam. j.; Karilatsi w., Ala-Jaani t.; Puka alewitus; Kallastel. — 15. Kurejaares; Soosaare wallas; Ahja Läänistel. — 16. Paides. — 18. Sangaste kirikutõrssi j. — 20. Misjo wallam. j.; Kaarma Suure wallam. j. 10 p. — 22. Wõõpsus. — 23. Walgas; Pärjamaa w., Mätjal. — 25. Koerus; Ahja w., Läänistel. — 29. Suure-Kambja ajundusel. — 31. Petseris.

Juuni. 1. Rafina w.; Kõrgula w., Sulbil. — 2. Türil. — 5. Wiljandis 2 p.; Paatsalu w. Battal. — 8. Raplas; Koiola w., Sim-maste külas. — 9. Antslas. — 10. Sageri kiriku j.; Tamsalus; Kõm-küla w.; Kärbla alewitus; Kasepää wallam. j. — 11. Kõse alew. — 12. Elwas; Paides. — 14. Wastse-Kuuste w., Lootwina m. — 15. Mustla alewis; Märjamaa w.; Laius-Tähtvere wallam. j.; Otepää alewis; Kallaste alewis. — 16. Tapal; Wana-Koosa w., Warstul. — 18. Kei-las; Jõgewal; Rõpinas. — 19. Kilingi-Nõmmel; Wärska alewis; Järwa-Jaanis. — 20. Põtsamaal; Mustwees 2 p.; Patsküla w., Pika-sillal; Misjo wallamaja j.; Nissi alewitus; Wihula wallam. j.; Puh-jas. — 21. Wõrus; Simunas. — 25. Petseris. — 26. Wiljandis 2 p.; Piirsalu Kistil; Laitsaare w., Urisjaares; Keinas. — 27. Ratweres 2 p. — 28. Kõrgesaares. — 29. Lihulas.

Juuli. 1. Walgas; Haapsalus. — 3. Paides; Pärnus; Pala-muse w., Wiitna kertsii j. 2 p. — 4. Tartus; Antslas. — 8. Taagepera wallam. j. — 10. Tarwastus; Elwas. — 12. Wärska alew. — 15. Karksi-Kuias. — 18. Tõrwas; Põlwas. — 20. Misjo wallam. j. — 23. Kurejaares 2 näd. — 24. Wõrus. — 27. Ratweres 2 p.

August. 1. Kilingi-Nõmmes. — 3. Elwas. — 6. Türil; Pärnus 3 näd. — 7. Hõlstre wallam. j. — 9. Kaarli wallam. j. — 10. Kure-jaares; Esnas; Laatre w., Ijirgulinnas; Mustwees. — 12. Tõrwas; Wana-Wõidu wallam. j.; Tamsalus. — 15. Petseris; Tuhalaane wal-lamaja j.; Koerus; Otepää alew. — 16. Martna w. — 17. Põtsamaal; Pukas. — 19. Wärskas. — 20. Walguta o'und.; Misjo wallam. j.; Keilas. — 21. Kallastel 2 p. — 23. Walgas; Tõstamaal. — 24. Tapal; Puiatu ajund. — 25. Narwa-Jõehuus 2 p.; Mustla alewis; Uue-

Wändras, Suurejõe alew.; Lohusuus. — 26. Wõrus; Paides; Mõisa-
lüläs. — 28. Laewere Kaanjoos; Drajoe Rablis. — 29. Kalkweres 2 p.
— 30. Antslas. — 31. Helme afunduses; Häädemeestel.

September. 1. Suure-Rõbu w.; Kaarma-Suuremõisa j.; Nisji
alewitus; Kuigatji piimaühis. j. — 2. Suure-Jaanis. — 3. Wäheru
alew., Karula w.; Selistes. — 4. Laanemetsa w., Koikküläs. — 5. Wil-
jandis 2 p.; Wana-Roosa w., Warstul; Dtepää alewis. — 6. Wastse-
mõisa wallamaja j.; Meeri w., Wastse-Rõos. — 7. Hummuli Soel;
Nõmmküla w., Tamsalus; Leisil. — 8. Kihelkonnas; Illuta w., Kure-
mäel; Elwas. — 9. Wõru C. Põllum. Selisi trundil. — 10. Olustwere
jaama j.; Kärstna afund.; Puhjas; Arabi wallam. j.; Kilingi-Nõmme;
Hellamaa end. teemaja j.; Weriora w., Wiluste lüläs; Antikwere asun-
dus; Kastre-Wõnnu Periwallas. — 11. Lelle-Hiintõnnus. — 12. Tü-
ril; Laewa end. tõrtsi j.; Maasi w., Tagawerel; Loodi tõrtsi j. — 13.
Walga; Soosaare w., Kolga-Jaanis; Jijatul 2 p. — 14. Kallastel. —
15. Jõgewal; Lammistes, Taali w.; Abja-Paluoja; Kohila walla-
maja j.; Saulepi w., Warblas; Sipa wallas; Abja wallas; Päänistel;
Jõgeweste afund., Drajoe Jlläs. — 16. Tapal. Kõngus. — 17. Uusna
mõijas; Rõpina wallam. j. 2 p. — 18. Kaarepere w. end. Piikarwe
tõrtsi j.; Saugaste kirikul. j.; Alawere wallam. j. — 19. Mustwees;
Kergu alewis; Kogula w., Kalliküläs. — 20. Paistu alewis; Wõisiku
w., Koikal; Kõrgula w., Sulbil; Mõiso wallam. j.; Kiwi-Wigalas;
Emmastes; Allitu w., Oiju-Wäljaotjal. — 21. Rõuge w., Ala-Rõuges;
Pärjama w., Wõlupe tõrtsi j.; Wabastus; Tahewa wallam. j.; Sait-
saare w., Urisjaares; Järwa-Jaanis. — 23. Tartus; Paides; Sürga-
were afund.; Järwatandi wallam. j.; Keinas; Holdre afund., Helme
kibell.; Andru wallam. j. — 24. Wõrus; Kirblas. — 25. Wana-Suis-
lepa wallam. j.; Antslas; Kõje alewitus; Paatsalu w., Watlas; Maasi
w., Piigalasmal; Wana-Wõru Diul; Loona wallam. j.; Hallingu w.,
Jakobi alewit. — 26. Tallinnas 3 p.; Taebias; Matskiwil; Buurmani
afund.; Põdraweres; Kunda alewis 2 p. — 27. Mehitoomas; Põlwa
kiriku j.; Kõigi wallas. — 28. Kuresaares; Toris; Põltsamaal. — 29.
Saapsalus; Kirepis; Wara w. end. Matjamaa tõrtsi j.; Warbola w.,
Kurawa poe j.; Karsti-Kuias; Kuimetsa wallam. läbedal; Koela w.
tõrtsi j. 2 p.; Umblas; Kõrgejaare w., Luidjal; Palmise w. Wiitna
tõrtsi juures 2 p.; Wasalemmas. — 30. Saanja w. afund.; Leiji w.,
Metsküläs.

Oktoober. 1. Peiseris; Rajinal; Kolga w., Liival; Kõhtna w.,
Keawal; Waina w., Päris; Dru w., Linnamäel; Tudolinnas 2 p.;
Uuemõisa w., Levalas 2 p.; Kärbla alewis; Krüüdneri w. Maaritsel;
Tsooru as.; Elistwere w., Jgaweres; Wana-Kuuste as. — 2. Karwas
2 p.; Pärnus; Rabala afund.; Märjamaal. — 3. Kawastu-Roosal;
Wändras; Pihtla w., hobupostijaama j.; Tõrwas; Kambja w. end.
Liitwa tõrtsi j. — 4. Kalkweres 2 p.; Paldiskis; Päidla w., Lutilul;
Rõuge w., end. Sämma tõrtsi j.; Kuitwajõe wallam. j.; Kallastel. —
5. Pihulas; Elwas; Ollepa jaama j.; Kasepää wallam. j.; Wõru w.
Potikoha trundil. — 6. Kudina Maarja-Magdaseena alewitus; Wana-

Laitsna wallam. j.; Jõhvis 2 p.; Kaarma-Suuremõisa j. — 7. Wiljandis 2 p.; Hageri kiriku j.; Wõhma külas Mustjala wallas; Limmada wallas; Taeblas. — 8. Tapal; Waimastvere wallam. j.; Pukas; Welise w.; Mustjala m. j. 2 p.; Koiola w., Himmaste t.; Walgjärwe w., Saberna af. — 9. Albu w. j.; Jõgewal. — 10. Walgas; Jma-
 were w., Paial; Lohusuus 2 p.; Kõnnu w., Walgejõel; Üuganufe kiriku j.; Sutlepa w. Aulepas; Suuremõisa w. — 11. Riidoja asund. j.; Lorgu wallam. j. — 12. Tartus; Keilas; Wastfeliina wallam. j.; Welisa w., Reblastes; Leifil 3 p.; Koela w., kõrtfi j. — 13. Salla w.; Kärla turuplatsil. — 14. Wõrus; W.-Tännasfilma wallam. j.; Craft-
 were w., Kanepi alewitus; Kilingi-Kõmmel; Kannus; Awinurnes; Saru wallam. j.; Raplas. — 16. Wastse-Kuuste af.; Karula kiriku j.; Muhu Suure w. magasiida j.; L.-Tähtvere wallamaja j. — 17. Otepää 2 p.; Anija wallam. lähedal; Koloweres 2 p.; Raffes. — 18. Kure-
 saares; Suure-Jaanis; Koela asunduses; Wõõpsus; Antslas; Em-
 mastes; Wäite-Maarjas. — 19. Tarwastu asund.; Rogosi wallam. j.; Põlgaste w., Buskarus; Jõeletme kiriku j.; Wäite-Kolfsja külas, Peip-
 siäärjes wallas. — 20. Põltsamaal; Misso wallam. j.; Wana-Rooja wallam. j.; Uue-Antsla wallam. j.; Kõllesje w., end. Tille kõrtfi j.;
 Kulus; Koerus; Taimjala wallam. j.; Tabiweres (Wolbis); Koogna wallam. j. — 21. Haapsalus; Rastre-Wõnnus; Saalufe wallam. j.;
 Bihterpalu w., Puunal; Taewere w., Kaanjoos. — 22. Kär gula w., Sulbil; Kodijärwe wallam. j. — 23. Kõo asund.; Kaadi w., Wajulas;
 Mooste w.; Kloostru w., Kalepere p. j.; Mustwees. — 24. Iirgulinna
 alew., Vaatre w.; Haaslawa w., Tuigo asund. — 25. Veebitu w., Pita-
 filla Mangu talus; Ellamaal; Maaji w., Kannakülas; Esnas; Wene-
 were laubatarw. ühingu poe j.; Kawastu asund. — 27. Saare w. kõrtfi
 j.; Paaswere w., Laetweres 2 p. — 28. Wõrus; Puurmani w., Pita-
 nurmel; Striidneri w., Pusu kõrtfi j.; Misso wallam. j.; Loosi w.,
 Lindoras; Järwa-Jaanis; Taagepera „Ala“ alewit.; Taali w., Sindi-
 lodjas. — 29. Torma w., Lullitattu t.; Abja w., Kärsal. — 30. Nehatu
 w. Piivatandil. — 31. Mõniste wallam. j.

November. 1. Harju w., Mäe õomaja j.; Wiru-Jakobis 2 p.;
 Pärjama w., Mätjakülas; Waiwaras; Wesneri wallam. j. — 2. Paites;
 Kodaweres; Laiufe w., Mõra m.; Uue-Wändra Suurejõel. — 3.
 Tapal. — 4. Tõrwas; Nisji alewitus; Tamsalus Einmanni w. —
 5. Kambja w., Suure-Kambja asund.; Antslas. — 6. Kaarepere w.,
 Arutüla kiriku j.; Rõuge w. end. Ala kõrtfi j. — 7. Walgas; Elwas;
 Kõlleste w., Krootufe asund.; Rogula w., Kaubis. — 8. Paliweres;
 Wõru G. Põllum. Seltfi frundil. — 10. Jõgewal; Saue w., Urde-
 wahel; Leifil; Tõstamaal. — 11. Wiljandis 2 p.; Wõrus. — 12. Kure-
 saares; Karlatji w., Ala-Jaani t.; Triigi w., Ardu külas; Suure-
 Lähtrus; Kallaste alewit. — 14. Tartus; Kärus. — 15. Põltsamaal;
 Uuemõisa w., Tumala asund. — 17. Kernu w., Saiba poe j. — 19.
 Pärnus 2 p. — 20. Pindi w., Leewil; Misso wallam. j.; Kuusalu ale-
 witus; Kistil; Awandufe w. Simmas. — 21. Tamsalus, Kõmmküla
 w. 2 p.; Otepää alewit. — 23. Paites; Mustwees. — 25. Türil; Kaa-

situ wallam. j.; Mäetaguse w. Atsalama l. — 26. Walgjärwe w., Põlum. Seltst plattil; Wõõpsus. — 27. Wiru-Nigulas 2 p.; Amblas. — 28. Keilas. — 29. Wõrus. — 30. Wigalas.

Detsember. 1. Abja-Baluoja. — 2. Saare postijaama j.; Inuru alewitus. — 3. Walgas; Tapal; Jisatu w., Majõel; Rõpinas. — 5. Nalweres 2 p.; Saapialus. — 6. Wihula wallam. j. — 7. Kallastel 2 p.; Jõhwis 2 p. — 8. Wiljandis 2 p.; Selle w., Piitetõnnus. — 9. Abu w., Arawete l.; Wärska alewis. — 10. Sadalas, P. Tähtwene w.; Stilingi-Nõmmes; Jüri kiriku j.; Pääniste külas; Abja w.; Keinas; Kasepää wallam. j. — 11. Narwas 2 p. — 12. Tõrwas; Wändra alewis; Balupearas; Järwa-Jaanis; Kloostri w., Kasepere poe j. 13. Tartus; Põltsamaal; Stõrgesaare wallas. — 14. Antslas, Wastnarwas; Nina külas, Põpsikäärse w.; Koerus. — 15. Jõgewal; Stohila wallam. j.; Stärdlas. — 16. Wõrus; Nisil; Otepää; Lüril. — 17. Mooste w., end. Kaulsi kõrtsi j.; Kapsas. — 18. Pärnus; Paides; Ellamaal; Krüüdneri w., Sulaoja kõrtsi j.; Põlwas. — 19. Lehtses; Elwas; Mõisakülas. — 20. Wõõpsus; Nisjo wallam. j.; Märjamaal. — 21. Kuressaare. — 22. Rõsthes 2 p. — 23. Walgas; Kawastu w., Warnjas.

Jällenägemise terwitus.

Uhe-aastase waherajaga tuleb minu kalender jälle armast fugarahwas, oma endisi ja uusi äriõpru jüdamlikult terwitama ja kõigile uuel aastal kõige paremat soowima.

Ragu juba enamikule kaubatarwitajatele teada, awastu nüesti oma rikkaliku riidekauba-lao ja kaupluse Tartus, Kauba hoo wis nr. 35. See moodsamalt ja täiesti uute ja wärske te kaupadega küllastatud sisseseade leidis juba esimesest päewast peale haruldast rohket osa-wõttu.

Seda poolehoidu tähele pannes wõin siinkohal rõõmu ja tänuga märkida, et meie rahwas on küllalt teadlik ja asjatundja riide headusest, walikust ja hinnast — mida talle ausalt ja õiglaselt pakutakse. See tahe on mul alati olnud ja see püüe tiirustas mind ka uue äri awamisel.

Et ma ajutiselt oma eduga töötanud äritegevuse lakkestasin, oli tingitud üldisest majanduskilust seisukorrast.

Alliselt kokku puutudes oma endiste kaubatarvitajate ja äriõpradega — hakkasid need mulle otse etteheiteid tegema, et olen oma laialt tuntud riidekaupluse sulgenud. Nii võida veel juhtuda, et kui ajutiste surutiste pärast lahkeb üks eestlane teise järele kaubanduse alalt, ilmuvad hoopis võõrad, võõra kapitaliga ja osupeerivad kord nii raskelt lättevõidetud kohad.

Üldiselt võib see õige olla — sest jarnast võõra võimu rünnakut on nähtavale tulnud ja võõra kapitali surve annab ennast ka kindlasti edaspidi tunda. Ei sõdi ju rahvas rahwa vastu igakord ainult relvadega, vaid ka majanduslikude võitlusvahenditega.

Seda võitlust näemegi praegu peaaegu kogu maailmas.

Et jäädavalt võõrduda sellest alast, millele nii palju aastaid tööd ja hoolt olin pühendanud, seda ma küll just ei mõelnud, aga siis töötada, kui olud sunnivad ei tea misjulguste abinõude järele haarama, oli võimata.

Juba läinud aasta lõpul ja ka käesoleval aastal võis märkida, et nii kõiki mattew maailma-majanduslik kriis tundub oma haripunktilt ülejõudnud olevat. Need tunnused avalduvad ka Eestis. Meie hoolsa ja tööta põllumehe sissetulekut, kuigi wisalt, hakkavad tõusu näitama, sellele loomulikult avaldub elatus- ja tööstuse- ja äriilmas.

Need nähted, sõprade soovid, mu enda ärimehe veri ja usk Eesti lootusrikkama isetegemise unestisünnisse kutsusid mind oma endisele iseseisvale riidekaubanduse alale tagasi.

Suuremat raskust tekitas kohaste äriruumide leidmine, mis oleks tarvitajatele kergesti lättesaadav, otstarbekohane ja avar. Pilema ajalulutuse järele jäin peatuma ja wõtsin ära praegused saadaval olevad ruumid Kaubahoodis nr. 35. Ei asu ta küll nõndanimetatud „riideäride poole peal“, vaid teisel pool, nagu ära elfinud jalaõnde kaupluste wahel. Võib-olla, et iga teine ei oleks sinna poole julgenud minna, on ju seal kandis nii mõnigi katse enam-wähem ebaõnnestunud.

Minul on aga kindel weene oma armsa sugurahwa, endiste ja uute äriõprade poolehoiule ja nagu juba ülemal tähendasin, on esimesed nädalad mind üle ootuste rahuldanud. Isegi

õhtuti nii vaikne idapoolne Raubahooivi külg on muutunud nüüd palju elavamaks ja liitlemisrikkamaks.

Uusi wagusid riidedaubaanduse põllul ajades katsun kõik teha, mis wähegi ühe inimese ja eesti ärimehe võimuses seisab, et maa- ja linnarahvas saaksid alati kõige paremad, wärskemad, moodsamad ja walitumad rõitwadaubad soodsate hindadega minu juurest — i d a p o o l t Raubahooiwist.

Braegu jääb küll weel mõndagi soowida minu uute äri-ruumide avaruse poolest; loodan kindlasti, et suudan seda püüdust lähemal ajal sellega parandada, et katsun kord-korralt kõrwalt ruume juure muretseda. Teame ju seda eesti wana sõna, et ... äkki ei saa tare otša karata, sest aegamööda asjad läiwad.

Oma riidedaubaad ostan puhta rahaga otsekeel wabrikuteist ja olen sellega igast waheltkauplejast rippumata. Loomulikult ei saa siis keegi mulle hindasid, millega müüma pean, ette kirjutada. Nii on mul täielik võimalus, eriti kodumaa suur-remate ja paremate wabrikute saadusi, nagu willaseid üll-sonna-, palitu-, kleidi- ja muid riideid, samuti ka willaseid suur-rätte ja tette müüa w a b r i k u h i n n a g a.

Palun kõiki, kes soowiwad minu riidedauba mitmelešiduses, headuses ja odawuses weenduda, kas wõi korrakski Raubahooivi nr. 35, sisse astuda. Minu abilised saawad teid kõige suurema lahkusega kohtlema ja kõike seda näitama, milline teie soow ja mis äri saadawal. Proowige ja waadake — teie jääte meie sõbraks, nagu need paljud, kes minu äri-sõbrad olid ja on ning nüüd minu nut algatust oma rohkele õnnesoowide ja lilledega on õnnitlenud.

Peaks kunagi kellelgi tellima ostu suhtes mõni wäike arusaamatus siis palun minu poole pöörata — wiibin peasegu alati äris. Usun, et jõuname peagi arusaamisele, et riide wäär-tuse ja hinna poolest ei junda keegi paremat pakkuda.

Endisel eeskujul annan juba uuel-aastal oma riidedaupleuse juure täieliku walmisriiete lao. Et seda hästi läbi wiia ja ajalõrgusele tõsta, selle eest annan kõige suuremat hoold. Samuti wõtan jälle algawal aastal tellimisi igasuguste ülikondade, palitute jne. peale wastu ja walmistan neid 1. järgu

ja diplomitud tööpõudude abil; sellekohased ülikonna-, palitu-, jope- ja muud riided alati ladus suures valikus.

Jään kindlasti lootma austatud kaubatarvitajate rohket osavõtmist ja soovin kõigile

Kõige paremat uut aastat!

Tartus, jõulukuul, 1934. a.

Kõige austusega

Karl Abel.

Oli, ei olnud ja on jällegi.

See oli poolteist aastat tagasi, kui Metsooja Kusta ühel augustikuu päeval, ühes tütre Lindaga, sõitsid Tartust koju. Ema Liisa, nähes tulijaid, avas õuevärava ja jäi imestades nende mõssis nägusid vaatama. Taat oli eriti sünge ja piibutaba juust võttes wirtsatas wihajelt jälge läbi awatud juururga. Salme filmad olid punased kui kuremarjad — nähtavasti nutust.

„No inimesed, mis on teiega juhtunud, olite rõõwliste küüsis, wõi...“

Sõnalausumata ronis tütar wantrilt maha ja jäi keset õue seisma, nähtavasti jättis ta seletuse andmise isa hwoleks. Talle järgnes wantrilt pikkamööda kohmeldades Kusta.

„Kus on siis Linda kleidirie ja sinu ülikond,“ küsis Liisa asjatult wantril märssi alust kobides. „Sõgedad ihukesed, ära lastsite warastada wõi...“

„Ära warastasid põrgulised neh, aga mitte riide, waid tema...“

„Kelle tema?“

„Roh ikka tema, kes alati ja igawesti on riidet müünud.“

„Mis joba jutt see on,“ kurjustas Liisa.

Kusta ajas rinna ette ja ütles wihajelt, „Mehed pole naised, et ajawad joba ja loba. Karl Abel ühes oma riidekauplusega on kadunud!“

„Wõi kadunud, ja täewafene,“ imestas nüüd Diisa. Näe, lehed kirjutawad küll wahel, et Ameerikas warastatakse ära mitmetordsed majad, aga et üks niijugune põline ja wilunud ärimees ühes oma kauplusega ära näpatakse — Tartu linnast, seda ma küll ei usu.“

„Kui ei usu, siis mine ja waata oma silmadega. See see wigur engi, et elas ja kauples nii et lust oli waadata. . .“

„Aga ehk mõni kade kaetas ta ära.“

„See wõib küll olla,“ nuuksus Linda wanemate jutu wahel. „Abel oli alati nii õiglane ja lahke oma kaupasid näitama ja ilujad jellid olid tal kah. . .“

„Ah jäta oma jellid, la! isa seletab.“

„Nojah,“ algas Kusta uuesti. „Diendajine linnas asju mis diendada oli ja siis lätsime Karl Abeli, kui wana tuttawa juure, et Linda waataks, mis jealt omale wõtta. Ise tahtsin ka ülikonda ja nii — wõi ja alati linnas jõuad joosta. Lätsime farmauhti wana tuntud uksest sisse; sõnadki olid juus walmis: et tere kah Abeli härra, na üle mitme aja. . . Tuli wastu isfanda wõdras mees ja küsis, mida me soovida, botikuid wõi kummikalosje. . . Tohohullu, kärgatasin wastu. ega me tütreaga sõitnud jia kummi wedama, ülikonda tahhan ja lapsufesele midagi niijugust peenemat sorti kleidiriiet. . . Linda fikutas mind siis warufatpidi ja sofistast: isa, me oleme koge mata wõdrasje poodi tulnud! Ujasin filmad siis pärani ja nägin nüüd isegi, et hoopis wõdrad wärgid olid riulitel, ei ühtegi siidi ega siiti juppi kuasgil! Poehärra — see ta wist oli — taipas seda jassiläinud asja ja seletas puhtas maa keeles: Abel olerwat wälja kolunud ja kuhugile mujale kamba-kaubahärraks läinud.“

„Noh, läinud siis sinna.“

„Kuhu sinna.“

„Noh, ifta sinna, kuhu ta kampa läinud, wõi. . .“

Kusta sülitas lirtsti ja pani siis piibule uue tule.

„Mis ja mõtled, mina Metsaoja Kusta ja pärisperemees ei lähe kunagi oma meest wõdrast kambast taga otsima. Hullutasid mis hullutasid, temast juba kamba-meest ei saa, on na kaalult ja mõõdult isefeiswan.“

„Aga mis saab nüüd riidetega?“ ohlas Leena, tundes Kusta tangelakelust.

„Dotame,“ tuli jääkülmi vastus, „meie rahvas votas seitseksada aastat, enne kui tuli tagasi Kalewipoeg — oma rahvale õnne tooma ja Eesti põlve uueks looma. Eks sa Liisa tea piiblist, et walastala ei jõudnud Toonastki ära seedida, nüüd mõni wäiksem loom jõuaks Abeli suguse mehe jäädatwalt nahka panna. Ma ütlen weel lord, ootame. . .“

„Aga Linda?“ ohkas ema.

„Mokitseb wanad kleidid ümber ja käib iga jõulu eel kiriku juures vaatamas, millal ilmub jälle Abeli kalender ühes ülestõusmise sõnumiga. Nüüd aga mars, mine tee hobusele rolla.“

Oli see laadateel, külas wõi kirikus, tuttawad naabrid ja sõbrad pärisid Metsaoja Kustalt ja ta tütrelt Lindalt, kes käisid sagedasti linnas, et kas nad Abelist midagi kuulnud ei ole — et näe, pühapäewa riided kipuwad lagunema, aga mees ifka weel maapaos.

„Dodate,“ ütles Kusta wäikest naeru tehes ja silma pilgutades. „Ma olen alati öelnud, et kampaas püüwad ainult tasakülitatud mass-inimesed, nagu nad nüüd neid uusi sõnu teewad ja ütlewad. Olge aga rahul, olen na salamahiti kuulnud, et Abel säeb juba atra, millega tahab jälle oma põlde kindma hakata — tema nüüd mõni koshooši mees.“

Oli saabunud novembri-õhtu Anno Domini 1934, kui Metsaoja talu pärisperemees Kusta aegutas tugewa lahtami — nii laialt kui juu wõttis. Läks siis laua juurest — kui lehte oli lugenud — woodi juure, millele istudes lõi säärsaapa nina teise jalasolewa saapa kontsa taha, et jalatsitelt ennast wabastada ja puhkama heita. Linda ja ema jäid weel tule juurde; esimene, et omast wanast kleidist kombineerida mingisugust uut wasjongi ja teine, et wõikil fedrata jutalõnga.

Ukse tagant tuli lobin kuuldawale, nagu tipuks loer tarre.

„Mine, ema, ja waata, kes seal ukse kallal müdistab,“ ütles Kusta. „Tulsi panin putka külge ketti, see ta küll ei ole.“

Liisa läks vaatama ja Kusta kohendas enese korralikuma. Peagi tuli perenaine väikeste jookstut õhetama poisitega tagasi. See oli pererahwa wana sõbra, külastaupmehe poeg Tuku, mitte kaugel Metsaaja talust.

„No mis jas, nu laps, nii hilja weel lendad,“ küsis peremees pisuteise imestusega. „Dns isa silgutünni kukunud, woi tulid õele kofilased?“

„Oh ei,“ lausjus Tuku surmtõsiselt. „Ija tuli kaubaga linnast ja ütles: „jookse õige Metsaajale ja ütse pererahwale, et juba hakkab jälle...“

„Keski hakkab jälle?“

„Et juba teeb riuleid...“

Pererahwas waatas arusaamatult poisiteisele.

„Pois, räägi selgemini, kes teeb riuleid, isa wõi...“
nõudis Liisa.

Tuku jäi pisut mõttesse, oli nagu midagi unustanud, riulite otstarbe oli aga selge.

„Ei, isa ei tee, linna ongu teeb. Kui riulid walmis saawad, paneb sinna igasugust riidet peale ja hakkab muudkui müüma.“

„Tohoo juudas, nüüd on asi klaar,“ hüüdis Kusta ja hüppas woodi serwalt ülesse. „See on ju Abel!“

„Abel jah,“ kordas Tuku rõõmsalt, kellele nime unustus väikest segadust teinud.

„No ja,“ ütles Kusta wõidurõõmsalt, olen alati õelnud ja ütlen Karl Abeli sarnane mees juba oma pärisõja juurest jäädawalt ära ei auru. Kuule Tuku, olid päris kuku; selle sõnumi eest ostan sulle jõuluks su oma pikkuse präänimehe ja kotitäre wehwerkoofisid peale kauba.“

Poisi silmad järasid suuri lubadusi kuuldes ja hästi õpetatud lapse kombel tegi ta tema poole kummardawale mehele, lahe väikeste käega, tohutu pika pai.

„Lase nüüd Tuku jälle õue,“ ütles Kusta tütrele, „weel parem saada väikemees koju — näe päris pime juba.“

Teisel hommikul tõi post külla suure hulga teadaandeid: Karl Abel on uuesti avanud oma riideäri. Väike trükitud kaart tuli ka Metsoojale.

Selle sõnumi tagajärg oli, et lugu tippus juba kihelkondlikuks pidustuseks. Noored ja vanad sibasid rõõmusest uudist kandes ka kõige kaugematesse metsanurkadesse. Oli nii, nagu oleks õhuski kajanud: Abel on jälle uue riidekaupluse rajanud!

Ohtul kogunesid noored ja ka mõned vanemad Metsoojale, seal jeda waba ruumi juba oli. Tehti jutufest, katsuti laulu- fest ja kui ilmus nähtawale rätsep Niitnõela, oma kottu kombineeritud muusikaga, siis läks puha tantsu ja simmani peale lahti.

Rätsep oli juba jarnane mees, et ta alati ilmus sinna, kus midagi uue riide järele lõhnas. Wastne uudis linnast ja kuulsused rahwafogumisest Metsoojale lastsid Niitnõelal aimata, et sealtpoolt tulemas tööd terve magasini täis. Ta just sellepärast wajutas ta tantsu puhul eriti energilist takti ja hoo saawutamiseks justas juuga sõnu kaasa:

„Kaarel kallid, mis ja müsid,
Mis ja neidu muidu fusid...“

Ega Metsooja peretiitar Lindagi tantsu ajal jäänud nurka nukrustama. Lõi oma wäljawalitu Saare Erniga kõi wanad ja noe-tantsud kaasa. Küllast olid nad kannatanud ja oodanud, millal tulewad paremad ajad — õigemini riided. See oleks nii seletatud: Lindale üleni walge kleit, walge pita looriga — mürdi-pärg peas, wõi nii umbes. Erni riidetust ei maksa kirjeldama hakata, jeda näeb juba igaiks, kui nad kord seisawad altari ees. Abel juba teab, kuidas pruut-paarisid tip-top riie- tada tuleb.

Päewa ja pidu lõppõna ütles muidugi peremees. Lahtu- wate küllaliste poole pöörates ütles Kusta walju häälega: „Koh sõbrad, kui Tartu sõidame, kindlasti siis kõi ostma lä- jeme Raubahoowi nr. kolmkümmendwiis.“

Eesti tulewiku edu oleneb rahvus-ideoloogiast.

Ajaloo areenilt on kadunud mitmed juurrahwad, mitmed kultuuriloojad ja -toojad, sest oli sisetult kokku warisemud ehk ka wälismõjudest mürgitatud nende elujõu ja energia tagavarad.

Eesti ajaloota rahwast on uuesti rahwaks tõstnud tema raugemata töötähe, tung wabadusele, tung peremehesks saada oma maalapitejel — omas kodus. See sisetine jõud ühes muistsete mälestuste ja rahwalaulutute luulewaraga, ei lasknud teda kaduda. Eesti wisadust ei häwitanud ka kõige raskemad katsumise ajad.

Sisetult tüse, mõtiskleja, paendumata ja umbusllit, ei alistunud ta pea kunagi täielikult wõõrale wõimule. Juba Väti Hendrik oma kroonikas näitab selle uhke „pagana“ rahwa „jonnatat“ wõitlust saksa ususeiklejate ja nendele kiiresti alistunud lätlaste vastu. Oli waja 24 aastat tulwil wõitlust lääne sõjakunstil ja raudses kaitserüüis meestel, enne kui wallutasid üle langenud eesti sangarite — raukade, laste ja leskede maa.

Jüri-öö, Mahtsa-sõda ja muud rahutused näitawad, et wero-rohkest aadrilaskmisest ei olnud lõplikult häwinud mehemeel, wabaduse ja õiguse iha.

Rahjaks on meie maa wanemat walitsewa klassi ajalugu kirjutanud peamiselt wõõrad ja sellepärast on weel nii palju tundmatut meie rahwa tollekordsest siseilma sündmustest, tema mõtisklustest, igatsustest ja püüetest. Et siiski tuli tuha all polnud kustunud, näeme hiljem.

Waewalt puhkesid uue ajastu wabamad tuuled, päris- ja teoorjuse kadu, kui hakkasid ilmuma eesti esimesed rahvus-pioneerid, kes ajale wastawalt hakkasid õigusi nõudma oma rahwale, kui maa pärisperemehele. Kord korralt waljumalt ja julgemalt tõlas nende hüüe üle kodumaa.

Töö, hoole ja armastusega loodi baas — kõigest wastuiseisemisest ja tagakiusamisest hoolimata. Loodi kindel alus uuele rahvuslikule tõusule nii majanduslikult kui ka poliitiliselt.

Ilmasõja vere- ja tule-keerises warisjesid riikide piirid, monarhide troonid ja nii mitmedki wanad wainlised tõekspidamised. „Külm“ eestlane jäi mõõdukuse ja tagasihoidlikkuse piiridesse. Alles siis kui saabus otjastaw moment enesefaitseks ja kõiditute purustamiseks, andis tunda ennast päritud wabaduse ihkajate veri. Mõõk, mida kaotati ühes oma malewa wanema Lembituga Paala wäljale, leiti üles ja kanti uute malewa wanemate targal ja julgel juhtimisel, waprata eesti sõdurite poolt, wõidurikkalt läände ja itta.

Meie wabadusewõitluse ilus lehefülg oleks weelgi suurejoonelisem ja õilsam olnud, kui ei oleks segawalt ja takistawalt mõjunud wene hingeelust omastatud enamuse idee ja wõõrsilt laenatud internatsjionalism.

Esimene neist — kommunism on meid loogu iheiseiswuse ajal häirinud ja põhjustanud ka kirikuulsa 1. detsembri.

Nii mitmedki negatiivsed nähted ja rühmituste omahuvi toetus weel hiljuti meie wanale radikaalsele põhiseadusele. Oidi wõimetud teostama kindlat walitsust, kes oleks suuteline olnud riigi ja rahwa huwides üffikute ja klasside huwidest kõrgemale tõstma.

See oli waenukülv ja rahwusterwiku killustamine; see tüütas külgestuseni rahwa ja tema paremad walitsuse juhid. Nii-sugune „demokraatlik“ pind pakkus soodsat juhust igajugusele kardetawale agitatsioonile.

Olime unustanud ehk labastanud oma ärkamise ja hilisemat tõusuaega, mis näitas, et rahwuslikul waimustusel on suur teene olnud eesti uuestisünni, tema kultuuri ja majanduse loomisel.

Meie ülemaalsed laulupidud, hariduse-, põllumeeste- ja karstuseljõide wõrk, meie rahaajutused ja majandusühijused; wabatahtlikkudest annetustest kerkinud kaunid kooli- ja teatrimajad ja muud kultuurilised ja majanduslikule tõusule teed rajawad ajutused olid rahwusliku waimustuse ja ühtekuuluwuse südame tuisumise õilsad jaawutused.

Seda kõike tehti siis kui walitses wõõras wõim, kes jagedasti segas, takistas ja ka häwitas. Selle üldkultuuri ja majandusliku hoone ehitusest wõtsid oja kõik, mitte kui kihid ja klassid, waid kui rahwuslikult mõtlejad eestlased.

Ja just selle kogu rahva ühistööga, tema pingutuste ja võitlustega pändi kindel alus jaabunud eesti omariiklusele.

Selle üle võivad ainult muata lühinägelised kibi- ja tasluhuvilijed ehk need, kes pole iialgi oma rahvast ja maad armastanud, ega oma saatust ja hivosid ei taha temaga siduda.

Rahva tahtmisel on meie põhiseaduses ja valitusevormis juur pööre sündinud. Kuidas see edasi kujuneb, selleks oletusi ja otsuseid teha on liig varajane, sest palju tähtsaid küsimusi on veel lõplikult otsustamata.

On siiski selge, et olema ehk tulema walitjuse autoriteet ripub sellest, kui palju ta suudab mõista rahva hingeelu ja omapära, kui palju suudab ta rahvuslikku elujõudu ja väärtust tõsta — teda liita terwikuks. Ühenduses on jõud, aga ühenduses on ka õigused. Rahvuslikku ühtsust ei saa luua sunniabinõudega, see peab liituma õiguskul alusel, kantud rahvuslikult waimustusest.

Utteks tegudeks on waja nut rahvuslikku ärtamiseaega.

Experto credite.

Eesti ajalehtede kirjutusi ja õnnesoove minu äri uuesti avamise puhul

Suuremad Eesti ajalehed on wäga heatahtlikult juhtunud minu iseseiswa riideäri uuesse algusesse ja oma weergudel järgmisi ridu awaldanud:

„*P o s t i m e e s*“ kirjutas:

Täna awas tuntud riidekaupmees Karl Abel peale lühemat waheaga uuesti oma iseseiswa riideäri Kaubahoowis nr. 35.

Karl Abelil on riidekaubanduse alal kogemused; ta on rida aastaid juhtival kohal töötanud ja üle kümne aasta iseseiswast kaubeldud, millega wõitiz rahwa seas tutwust ja poolehoidu.

Äri müüb juures walikus igasugust riidekaupa ja on alati saada-wal moe ja hooaja mudiskaubad. Uuel aastal awatitse ta läielik wal-misriiete osakond.

„Waba Sõna“:

Kolmapäeval, 14. novembril avas jälle riidekaupmees Karl Abel Tartus oma iseiseisva riideäri.

Karl Abel riidekaupmehena on tuntud laialdastele hullkadele. Töötanud kauemat aega sel alal, pidanud üle kümne aasta iseiseisvat äri, on ta võitnud kõikide poolehoin, kel temaga on olnud kokkupuuteid äri alal. Tema riidekaupluse kalender on seisnud kaua aastaid maarahva laual, olles iga jõulu puhul oodatud külaliskits ja ilmub ka sel aastal.

Eht küll kats aastat tagasi K. Abel oma sisetöötanud äri liitis teise äriaga, ei ole wana riidekaupmehe weri andnud siiski rahu, waid iseiseiswalt on ta jälle asunud ajama wagusid riidekaubanduse alal.

Uus äri asub Kaubahoowis, wärsksis, nägusais ruumes.

„Maaleht“:

Kolmapäeval, 14. novembril avab riidekaupmees Karl Abel Tartus oma iseiseiswa riideäri.

Karl Abel riidekaupmehena on tuntud laialdastele hullkadele. Töötanud kauemat aega sel alal, pidanud üle kümne aasta iseiseiswat äri, on ta võitnud kõikide poolehoin, kel temaga on olnud kokkupuuteid äri alal. Tema riidekaupluse kalender on seisnud kaua aastaid maarahwa laual, olles iga jõulu puhul oodatud külaliskits.

Eht küll kats aastat tagasi K. Abel oma sisetöötanud äri liitis teise äriaga, ei ole wana riidekaupmehe weri annud siiski rahu, waid iseiseiswalt on ta jälle asunud ajama wagusid riidekaubanduse alal. Tartus on eestlasest ärimelhe juuretulek teretunud.

Peale elawate lilledega õnnitlemise oma äri awamise päewal olen saanud rohkesti õnnesoowe linnast ja maalt. Kõiki neid siin ühkiwult nimetada ei luba kalendri ruum ja seda müidugi ei joowitagi.

Uitlen kõigile, kes on heaks arwanud mind ja minu ettewõtet sel päewal õnnesoowidega meeles pidada, oma

siidamlikku tänu.

Karl Abel.

Maailmaruumi mõistatusi.

Saabuw öö laotab omi musti tiibu wäsinud maailmale; ühtlasi jellega lööwad jädelema taewatulesfjed — tähed. Kuu tõuseb hõbestatud walguselinitus ida-horifondilt kõrgemale ja puistab oma unistawat mahedat paistust kõikjale. Kõgu ümbrus tundub jelles walguses kui muinasjutt.

Tahtmata tõmbab see kerkiv hõbekera ja küllane tähtede-
maailm meie pilgud ülesse, kõrguste salapärasusse.

Paisub rinda suur igatsus — wabaneda maifest rüüst ja
lennata sinna tundmata ja lõpmata walguse teedele!

Sekundiga jõuabime kuule ja waataksime teda läbi praeguseaja astronoomilise lumbi: kustunud kraaterite sügawused ja igawesti tardunud kõrged kaljud ei wõlks meid lüüa. Peatusime ainult hekkets, et waadata oma mahajäänud — maailmale; kui wäikeseks on ta jäänud, kõige oma waemu, murede ja hädadega!

Ruumi ookeanist kerkib hiilgaw päikene, ta wabastab enese meie maakera warjust. Sealt läheneme luuleratful Weenusse. See planeet wõrdub suurujelt meie eluasemele. Kas saabub kunagi aeg, et terasliid puurib läbi ilmaruumi, tulles maakeralt ja randub neitsilikule Weenusse?! — Oleme jõudnud päikeseni — on isegi fantaasial raske kujutleda seda soojuse ja walguse wõlu! Kaugel eemal kerkib oma rajatud teelonnal punakalt sädelew täht — Mars. Palju teame temast, tema kunstlikult loodud kanalitest — inimtaolistest olendest, kes hüpoteesi järele kannawad oma ajaratukesies meile jarnlewat — loowat waimu. Suurendaksime oma waimu fantaasiat ilmaruumi lennul ja otsiksime igawiku Suur-Meistrit, siis wõiksime öelda: meie Isal on palju kodasid ja eluasemeid; ta on kõiljal ja ei mitte kusagil.

Läheneme Jupiterile, see on inimwõõrude järele hiigelplaneet; lähets waja tuhat maakera, et saaksime jarnase müraka. Meie teadmiste film aitab luule kujutelmi ja näitab selle hiiglaste sifemist rahutust ja wägewaid looduse mäsusid ta pinnal.

Uus efile kerkiv taewakeha on Saturn oma inteliku hiilgawa rõngaga.

Meie päitese-süsteemi wiimased suur-jaamad on Uranus ja Neptun. Wiimase juurde jõudes oleme astronoomiliste wõõrude järele üle nelja miljardi kilomeetri omast armsast kodumaast kaugele jõudnud, waewalt paistab ta meile wilkuwa tähelesena.

Edasi. Meie ees awoardub nüüd ääretu ja pime tühi. Midagi erilist ei puntu meie silma, ainult harwa kihutab meist

mööda mõni ütsif sõhita meeteor — kadunud ja hukkuud maailma jäänus.

Umber nelja aastaga läbistaffime jelle tühiku, kui kujukame, et lendaffime igas tunnis üle tuhande kilomeetri. Alles siis jõuaffime ühe teise kinnistähje ehk päitefe=jüsteemi juurde, mis oleks meie päitefe lähem naaber. Sättes sellegi selja taha, ifka — edasi, edasi. . .

Tuhat aastat wõifffime rutata ühelt hülgawalt walguje allikalt teisele, jüiski ei tuleks lõppu jellele lõpmatuje jüsteemile.

Ja kui oma luuleteekonda ilmaruumi pikendaffime ka miljunitesse aastatesse, kas tuleks kusagil ruumile lõpp wõi piir? Wõiniata!

Meie ees awaneffid uued tähtede maailmad, uued awaruused, uued jüsteemid oma igawese walguje ja liikumifega. Miljonite aastate kestel näeffime waid tõusu ja mõõna, iaamise ja kadumife imeffid, kuid mitte iialgi lõppu!

Mis on inimjugu oma tarkufe ja ajalooa, ifegi oma maa-tera ajalooa jelle igawiku ja lõputa loodufe suur-mängu kõrwal — ainult hetkeline unenägu!

Aga waade tähtistaewasse — ilmaruumi jügaruustesse, tõstaf inimhinge ülewasse meeleollu. Tunned, et jinagi oled aatom jelles wägewas meistritöös, kellel rinnas imelik rahunis ja jala igatus kõrguste ja walguje kaugete randade järele.

Vana laul uues kuues.

Waprad wennad, kallid kaimud, õrnad õel'jed;	Taara linn nüüd naudib ilu, rõiwais toredeis.
Tõtate kõik kaugelt langud — taara taimel'jed!	Kadun'd mure, külm ja wilu; filmad jaramas.
Tulge Tartu Kaubahoowi — uue äri sees, riide suhtes igat joowi, täidab õige mees.	Neidel weimewaff jün wal- targa abiga. [mib — Õdaius jün krooni palmib hüwa kaubaga.
Kuulffite kuis Cestis fajas — jõnum rõõmuga: Abel jälle äri rajas — uue jõuga!	Waat'ke taaralaste filmis õnn nüüd jätendab; jest et tema rõiwailmas Abel kohendab.

Juttu päevavajadustest.

Turu hooaeg hakkas lõpule jõudma. Arupere Aino luges wantri juures seisest veel kord müügist saadud raha üle ja ütles siis oma kõrval seiswale mehele:

„Joosep, seisa veel pisut hobusega siin ja katsu wiimased õunad ära müüa, ma lähen ja ostan kleidiriide ära, tarwilit raha on kindlasti käes.“

Mees lõi walgumihhliga suitsule tuld ja sõnas siis õpetlikult:

„Kae et ja enesele mõne koitanud kleidiriide kaela ei lasa määrida...“

„Katsun targem olla kui sina,“ ütles Aino nõotawalt naeratahes. „Sinu õnnetus piikstega olgu mulle hoiatuseks.“

„Ah, jäta kord see jutt,“ ütles mees käega poolpahaselt lüües. „Ära ja aga liiga kauaks jää.“

Noor perenaine trügis enese rahwa keskelt läbi ja läks Raubahoowi trepist üles. Keegi puudutas teda õlast ja kui Aino ennast ümber pööras, nägi naabri noort perenaist Salmet.

„Tere, Aino, kas täna ka turul, noh, kuidas kauplesid?“

„Sai me wõist, munadest ja ka õuntest üsna kenat hinda, peaaegu kõik müüdüd; näe, Joosep jäi hobusega sinna murga taha, ise tahtsin minna omale uut kleidiriidet waatama.“

„See mõte oli minulgi — siis on tore. Meie jälle tõime tapetud sea linna, läks kui kompwet. Wiisin lambawillu Tomassoni willakraasimise ja ketramise wabrikusse Narwa tänawasse 4 — joffe ja sukki külma tulefuga kibedasti waja. Wangimees läks jälle Bedraudse juure Narwa tänawasse 1, reetalla terast waatama. Hobune meil sissejõiduhoomis ja nii sain müüd mahti uut mantliriidet ostma tulla.“

„Di, Salme, sa hakkad ju päris uhkust ajama — jälle uus mantliriie. Pead siis muidugi ettewaatlik olema, et ei juhtu saama koitanud wõi pehkinud riidet, mis kaua kujukil keldris wõi laos seisnud.“

„Millest sul need kartused?“ küsis Salme naeratahes.

„Suhtus sihukene lugu mu enese Joosepiga. Tormas ise, nii iseteadlikult omale püksiriidet ostma, tõi koju ja kiitis nii, et suu wahutas; wot kus püksiriide, eht inglise muster ja odaw kah. Soosaare poja pulmades õmbles rätsep püksid walmis — olid tagumikult wähe kitsad, cga siiski üsna kenad. Pulmad olid lõbusad, küll löödi tantju ja tehti muidki karutempe. Tuli pan-tide loosimine, Joosepile mõisteti pandi lunastuseks jala laela taha panemine. Istus siis põrandale ja hakkas jalgu kul-lasse wäänama. Ühe korraga kostis pirr, pirr, parr ja püksti tagumik oli lõhki. Snn weel, et aluspüksid wastu pidajid, muidki oleks kõik nähtawale pillanud...“

Rööred perenaised naersid jüdameist.

„Koh, ei ole ju igalpool sarnast riidet,“ trööstis Salme. „Lähme sinna, kus kõik kaubad weriwärsked; sinu Joosepki jaoks sealt sarnased püksid, millele isegi wanapagona hammas peale ei hakkaks.“

„Cga kõiki kiitust wõi uskuda,“ arwas Aino elutargalt.

„Seda küll,“ ütles Salme. „Aga see riideäri, millest ma räägin, ei ole kiitus ülearune. Seal müüakse peale muu juure waliku igasugust ilusat kodumaa riidet wabrikite hinnaga.“

„Ja see koht on?“

„Karl Abeli uuestiawatud riidekauplus, Kaubahoowis nr. 35.“

„Olen kuulnud, et ta jälle oma äri on awanud,“ ütles Aino, „siis meil ei pruugigi teisele poole minna.“

„Ei,“ ütles Salme. „Minu tuttawad, mõned neist juba ennegi Abeli ärisõbrad, on kõik wäga rahul nende ostudega, mis nad tema uues äris teinud. See on ainuke ne õige ostukoht talurahwale, kuhu sisse astudes tunned enese nagu kodus olevat. Abel ja ta abilised on wäga lahked ja kõige lihtsama inimese wastu, nii wäikene kui ka suur kauba-nõudmine leiab ühesugust käitumist ja tähelepanu. Walikud pakutakse nii awarasti ja kangaid näidatakse nii rohkesti, et filmad lähewad kirjaks — üks ilusam kui teine — oleks palja raha, ostaks kõik ära,“ ütles Salme lõbusalt naeratades.

„Koh, siis muidugi tema juurde,“ otsustas Aino.

Enne veel fui noored, elurõõmsjad perenaised kadusid tuntu-
tud ärisse, ütles Salme, Aino Toosepi äpardust meele tuleta-
des: „Uuel aastal avab Abel oma valmisriiete osakonna, siis
too Toosep kaasa ja osta talle, mitte ainult püksid, vaid terve
ülifond. Siis alles saab ta riided, mis ei jalga kaela taha pan-
nes ega isegi huntidega mõideldes, ei kärije karki sest ega tagant.“

Kevadpühiks.

Siur küllasarm nüüd avat on kevadpäikesest;
kõik pungad loomisihas — on tiined nektarist.
Läin'd talve waremetel ju tõusmas elu uus;
ja sellest sünnirõõmusest laul kõlab linde juus.

Waat ida-taewas leegib ju päikse tõusu eel,
kõik loodus ootab waitsest, sest majesteet on teel.
Nüüd wirgub une kaisust taat kufelauluga,
ja rõõmsalt asub tööle ta ühes perega.

Ei peale päematööde lä'e noorus puhkama,
sest küla wainul, kiigel, lööb kannel kõlama.
Siis waitsest salust ilmub — blond Amor
waitfene,
ja jala armunoole, ta lasseb jüdame.

Kes arstiks seda ohtu, nii õrnalt mähiks ta,
sest haavund jüda haige ja tahab rawida.
Ei plaaster jün ei aita, ka joot on asjata;
waid neinga ja ruttu siis Tartu kihuta.

Seal raekojas asub, üks wäga hüwa mees;
ka teisi armuhaigeid on alati seal ees.
Kui rawi mööda, öeldaks: „Et mintge rahuga,
füll näete, abielus lööb terwis õitsema.“

Siis alla Raubahoowi, kus walmis kleit ja loor;
Karl Abel teab ja tunneb, mis wajab pruut-
paar noor.

Tal walik riideist palju, kõik moodsais muustrites,
jün kevad-pühi ehteid, on jajas wärwides.

Praktilisi näpunäiteid perenaistele.

Riide- ja pesuplekkide puhastamine.

Tõrwa- ja rattamääreplekid. Plekitatud koht riidel pannakse pehme aluse peale, määratakse magebat võid peale; mõne minuti pärast kaabitakse või noaga ära, puhastatakse plekki tärpentiiniga ja hõõrutakse mööda riide toime õrnalt sooja wee ja seebitatud lapiga, loputatakse ja kuivatatakse. Siidiriide juures tärpentiini asemel bensiini võtta.

Waiгуplekid. Neid plekke saab kaotada piiritusega, tärpentiiniga, bensiiniga ja pärast seebiga pestes.

Raswаplekid. Puhastatakse seebiweega, bensiiniga, eetriga, samuti ka kriidi ja magneesiumiga, mida villase riide lapiga plekile hõõrutakse ja ½ tunni seista lastakse, võib ka kauem peal olla. Pärast kriidi- või magneesiumi tolmu äraraputamist on plekk kadunud.

Kohwi- ja šokolaadiplekid. Neile plekkidele määratakse munakollase ja glütseriini segu peale ja pestakse pärast sooja weega, siis niiskelt sooja triikrauga üle triikida.

Piimaplekkide hävitamine villasest riidest. Plekitatud kohta määratakse glütseriiniga ja pestakse siis leiges wees puhtaks. Siis triigitakse need kohad pahemalt poolt paraja kuuma rauaga üle. Glütseriin kaotab piimapleki täiesti ära ja ei riku kõige õrnematki värvi.

Tindipleki väljavõtmiseks tarvitatakse „Ristilheina soola“. Klaasi keeva wee sees leotatakse 2 teelusikatäit „Ristilheinasoola“ ja lastetakse sinna keeva wee sisse tindiplekkine rõiva koht. Pestakse siis seebiga teises wees. Kui esimene kord pleki täielikku kadumist ei näita, siis lorratakse seda weel.

Roosteplekid pesult puhastatakse järgmiselt: märjale plekile hõõrutakse sidrunimahla või sidrunihapet ja triigitakse kohe pehme aluse peal kuuma rauaga üle, pestakse ja kuivatatakse. Minult siidiriidelt ei saa roosteplekke kuidagi välja võtta.

Marijamaahlade plekid. Pesu pannakse keeva piima sisse ja pestakse siis seebiga. Samuti võib tarvitada hääde tagajärgedega sooja kloorvett peju juures ning ammoniaaki siidiriiete juures. Ka õunaplekid kaovad jarnase pesemise juures.

Suhkru-, tolm-, munawalge- ja raswaplekkid on kerge kaotada leige puhta wee ja seebiga pestes, mitte kunagi aga kuuma weega.

Kuidas kaitseda riideid loide eest.

Hävitage koiliblikaid, neid lendleb eriti palju kewadel ja juure ajal. Riiblikad pole muudugi kahjulikud, küll aga nende tõugud, mida minewad võimalikkudesse lohtadesse eriti willastesse riidesse, kus need oma apla söögijuga järawad ka kõige paremad riided ja kangad puruks.

Koifid on kolme liiki: 1) riide-, 2) naha- ja 3) mööbliloi. Nad löit armastawad rahu, pimedust ja sumbumud õhku.

Riideid, mis pikemaks ajaks seisma tahetakse panna, puhastatakse hästi läbi, kui võimalik, hoitakse mõni aeg tõmbetunule ja päikese käes. Sarnast operatsiooni ei sallii loi tõugud, kui nad juba riide küljes ja paljud neist häwinewad. Sarnaselt puhastatud ja tunkutatud riideid, lõngu jne. warustatakse nüüd loirohtudega, nagu: nastaliin, kampwer, globol jne. Kuiw rohi pistetakse wäikestes kotikeses riiete wahel, wedel rohi, kui ta ei jäta plekke, pritsitakse riiete peale. Nüüd patitakse riided sisje, hea oleks ajalehpaber, sest loid ei sallii trükimušta lõhna, wõi linasesse kotti, mille juu kõwasti kiinni õmmeldakse, nii et koiliblikad enam juure ei pääse. Walged riided tulewad enne weel pakkida sinisesse paberisse, siis nad ei koltu.

Riideid, sukki, lõngu jne. wõib ka pakkida lasti, last on soowitaw jeeft pleliga wooderdada, wõi vähemalt wärste ajalehpaberiga. Igaks juhtumiseks wõib lasti lijata ka mõnda eelpool nimetatud loirohtu.

Riided, mis kapis seisawad, tulewad eriti kewadel põhjalikult tunkutada ja tolnuist puhastada. Ka on wäga soowitaw kapis teha wahetewahel wäawlisuitsu wõi pritsida kappi kahjurit häwitajat „Flit'i“. Sarnast järelewaatust tuleb juure jookkul teha vähemalt paar korda.

Kõige kindlam wahend on see, et willased asjad immutatatse läbi mõne rohuga, mida loi tõul ei söö. Selleks tarwitatakse kõige sagebaminii eulani.

Koidel on omad armsad pesapaigad ja neid tuleks igal ühel kõigest jõust häwitada. Sarnasteks pesituspaikadeks on wilditükid mööblite küljes, wanad willased riidetükid ja willase riide lapid, willased lõngakerad sahtlites jne. — mis pole nii ära pandud, et loid ei pääseks juure. See olgu perenaiste mure, et koiliblik ei leiaks sarnaseid soodjaid loht ja signemiswõimalusi oma rööwitõukudele.

Karl Tomassoni

villatööstus

TARTUS, NARVA TÄN. 4

TELEFON 5-77

Kraasib, kehrab ja korrutab tuntud headuses. Töö juures äärmine villa kokkuhoid; kadum. % väike
Värvib ja vanutab võistlemata headuses odavate hindadega

MÜÜB

suurest valikust igasug. lõnga ja villa

OSTAB m a a l a m b a v i l l a .

Tellige,
lugege ja
levitage „Postimees“

POSTIMEES

astub 1935. aastal **79.** aastakäiku

Mitte ainult vanuse, vaid ka sisu
poolest sammub „Postimees“
Eesti ajakirjanduse esirinnas.

Tellimine 1935. a. peale on avatud.
Uuendage kohe tellimine, et lehe saatmisel takistusi ei tuleks. Uued lugejad, ärge enam viivitage tellimise ärasaatmisega. — Nõudke proovinumbreid!

«POSTIMEHE» TELLIMISHINNAD 1935. A. ON JÄRGMISED:

1 kuu peale — postiga	1 kr. 50 s.,	postita	1 kr. 35 s.
2 „ „ — „	3 „ — „	„	2 „ 70 „
3 „ „ — „	3 „ 70 „	„	3 „ 25 „
6 „ „ — „	7 „ 25 „	„	6 „ 25 „
12 „ „ — „	14 „ — „	„	12 „ 50 „

Välismaale — 4 krooni kuus. Lätimaale — 1 kr. 50 s. kuus.

LASTELEHT

Ilmub kord kuus. Maksab 15 senti kuus.
«Postimehega» koos tellijatel 10 s. kuus.

Igal pühapäeval ilmub kaasaedena pilkeleht.

SÄDEMED

Alandatud hinnaga saavad «Postimehe»
tellijad: «LASTELEHE» — 10 senti kuus,
«TERVISE» — 12 k. peale 2 kr. 20 senti.

MAAMEES

Ilmub 1935. a. iseseisva nädalalehena kaks
korda nädalas. Kõige odavam nädalaleht,
ainult 40 s. kuus. Nõudke proovinumbreid.

POSTIMEHE

ja väljaannete tellimist võtavad vastu kõik postiasutused ja erilised tellimiste vastuvõtjad üle riigi.

«Postimehe» peatalitus:
Tartus, Ülikooli tn. 21-23
telef. 65 ja 80.

Abitalitus:
Tallinnas, Raekoja pl. 9
telef. 436-11 ja 436-81.

Täielik ja alati moekohane valik

MEESTELE:

ÜLIKONNA-
PALITU-
KASUKA- JA JOPE- }

RIIDEID

NAISTELE:

KOSTUUMI-
MANTLI-
KASUKA-
KLEIDI- JA BLUUSI- }

RIIDEID

Kõik kaubad otseteel vabrikutest, sellepärast las' hinnad räägivad.

Külma peletuseks kõige
parem valik

KARUSNAHKU

kodu- ja välismaa karusnahkade tööstustest.

Vatiini, villast ja
puuvillast vatti

UUS KAUPPLUS, UUED JA VARSKED KAUBAD

KARL ABEL

TARTUS, KAUBAHOOVIS NR. 35, TELEF. 8-19

Pruutpaaride ja leerilaste

õige ostukoht on

TARTUS, KAUBAHOOVIS 35, TEL. 8-19

Karl Abeli riidekaupluses

Siidi, kunstiidi, krepi, milaneesi ja vuaali

kleidiriideid ja pruudiloore

Vateeritud, villaseid, puu-
villaseid, pikee ja tüll

vooditekke

Laudlina ja käteräti riiet
s a l v r ä t t e
Moodsaid filee, tüll ja Soome
aknakardinaid

Meeste villaseld ja siidi

kaelashalle

PARIMAD ALUSPESU RIIDED JA TASKURÄTID

Soovitan kaubatarvitajatele
endises tuntud headuses

M U S T A J A V A L G E T
kangalõime

m i l l e k o h t a p a j a t a b l a u l g i :

Abelil on kangalõimed,
mida härg ei katki vea.
Nad ei ole keldris pehkin'd,
seda, kallid ostja, tea.

Madratsi- ja aluskotiriideid

Põrandariideid

Vihmamantleid, present vih-
makuubesid ja vihmavarjusid

müüb võistlemata hinnaga

KARL ABELI

RIIDEKAUPLUS, KAUBAHOOVIS 35

Wõistlemata hindadega
alati saadaval

Täisvillased suurrätid

villased pearätid, shall-rätid ja shallid

Suur ladu

voodririideid

kõrgemast kvaliteedist — lihtsamani
siidist — parhi ja kalingorini.

Õmblusniti

**Ülikonna ja palitu
nööpe**

Müügile jõudnud paremaid

rootsiriideid

Igahinnalist, pleekimata ja pleegi-
tud, puuvillast ja trikoo

PESURIET

Soodsam ostukoht raha
kokkuhoiu mõttes on

KARL ABELI RIIDEKRI

TARTUS, KAUBAHOOVIS NR. 35, TELEF. 8-19

**Uuel aastal
avatakse**

**KARL ABELI
RIIDEKAUPLUSE**

UUE OSAKONNANA

**täielik valmisriiete
ladu** ja võetakse

**pidu-ülikondade,
tänavä-ülikondade,
palitute, naismant-
lite jne. jne. jne.**

tellimisi vastu

Tellitud töid valmistatakse kõige hoolsama täpsusega 1. klassi rätsepate ja diplomaadid juureloikajate poolt. Juba eelmise tegevusega on korraliku ja hea töö eest saavutatud

3 esimest auhinda

Valmisriided tehakse häast, vastupidavast ja nõgusast materjalist. Võistlemata hinnad on sellest tingitud, et saan kõik ülilkond. ja palitürided otseteel vabrikutest.

KARL ABELI

RIIDEKAUPLUS

**Tartus, Kaubahoov 35
KÕNETRAAT NR. 8-19**

OSKAR PEDRAUDSE

raua-, terase- ja ehitusmaterjali kauplus
Narva t. 1. Henningi platsil

Kõnetraat 7-66

Lati- ja } rauda
vitsa- }

Reetalla-, } terast
vedru- ja }
võlli- }

Raud-, } plekki
tsink- }
vask- ja }
tsingitud- }

Hobuse- ja } ketid
lehma- }

Labidad, hangud

Puulõikamise- }
kaater-, kreis- } saed
ja käsi- }

Viilid, peitlid, puu-
rid ja hõövlirauad

Sepa tööriistad

Soovitan suures valikus mõõdukate hindadega

Värnitsad ja maalrivärvid

Akna-klaasi

Ukse- { lukud
hinged
käepidemed

Aknakremonid

Tormihaagid

Naelu ^{igas}
pikkuses

Puu- ja } kruvid
mutter }

Ahjuuksed

Pliidirauad

Praeahjud

Pajad ja keedupotid

Isoleer- ja tõrvapappi

Määrdeõlid jne. jne.

Kõige austusega

OSKAR PEDRAUDSE

raua-, terase- ja ehitusmaterjali kauplus
Narva t. 1, Tartus. Kõnetraat 7-66

3.50
3.50
1024/980

MUSEE A HISTOIRE
ROYAUME SUISSE
KARL A. J.

1-02

MEESTE JA NAISTE VALMIS-
ROIVAD SUURES VALIKUS

KARL ABEL

TARTUS, KAUBAHOOV 35.